

KARTA KURSU
rok akademicki 2022/2023

Kierunek: psychologia
Specjalność: Psychologia kliniczna
Forma prowadzenia zajęć: niestacjonarnie
Stopień: jednolite magisterskie
Rok: IV
Semestr: VIII (letni)

Nazwa	Psychologia osób chorych somatycznie	
Nazwa w j. ang.	Psychology of somatically ill people	
Koordynator	dr Monika Paleczna	Zespół dydaktyczny
		dr Monika Paleczna mgr Elżbieta Szpakiewicz
Punktacja ECTS*	5	

Opis kursu (cele kształcenia)

Celem kursu jest poszerzenie wiedzy studentów w zakresie problemami osób chorych somatycznie w różnych okresach życia człowieka. Dodatkowy celem jest poszerzenie wiedzy w zakresie etiologii i diagnozowania chorób somatycznych, przewlekłych i ostrych w cyklu życia człowieka oraz ich rozwiązywania, poznanie sposobów reakcji oraz radzenia sobie w przypadku chorób przewlekłych, ostrych o charakterze somatycznym, a także poznanie psychologicznych i medycznych aspektów tanatologii oraz opieki terminalnej, sposobów przeciwdziałania zagrożeniom zdrowotnym w swoim otoczeniu oraz doskonalenia zdrowia i rozwoju osobistego i społecznego

Warunki wstępne

Wiedza	Znajomość podstawowych pojęć i teorii z zakresu psychologii zdrowia i psychologii rozwojowej
Umiejętności	
Kursy	

Efekty uczenia się

	Efekt uczenia się dla kursu	Odniesienie do efektów kierunkowych
Wiedza	W_01 Posiada wiedzę dotyczącą chorób somatycznych występujących w okresie rozwojowym, dorosłości i starości	SK_W02; SK_W07
	W_02 Zna mechanizmy powstawania patologii oraz podstawowe sposoby diagnostyki chorób o różnym charakterze i przebiegu	SK_W02; SK_W07
	W_03 Posiada wiedzę o psychospołecznym wymiarze choroby, doświadczeniu hospitalizacji	SK_W02; SK_W07
	W_04 Zna sposoby radzenia sobie i metody interwencji w sytuacji choroby somatycznej przewlekłej i terminalnej	SK_W02; SK_W07
	W_05 Posiada wiedzę o procesie umierania człowieka w aspekcie psychologicznym i medycznym	SK_W02; SK_W07

	Efekt uczenia się dla kursu	Odniesienie do efektów kierunkowych
Umiejętności	U_01 Posiada podstawową umiejętność oceny stanu zdrowia na podstawie objawów, w różnych okresach cyklu życiowego człowieka.	SK_U04; SK_U09
	U_02 Posiada podstawową umiejętność rozpoznawania i interpretacji symptomów fizycznych najczęściej występujących patologii somatycznych w życiu człowieka	SK_U09
	U_03 Rozumie istotę doradztwa w zdrowiu i chorobie oraz interwencji w sytuacji chorób o różnym rokowaniu.	SK_U01; SK_U03; SK_U04
	U_04 Potrafi realizować programy profilaktyczne wobec niektórych problemów zdrowotnych.	SK_U01;

Kompetencje społeczne	Efekt uczenia się dla kursu	Odniesienie do efektów kierunkowych

	K_01 Wykazuje gotowość do współpracy w interdyscyplinarnym środowisku psychologów i lekarzy	SK_K02
	K_02 wykazuje gotowość do udzielania pomocy psychologicznej osobom chorym somatycznie	SK_K04
	K_03 Rozumie konieczność dalszego kształcenia w zawodzie psychologa klinicznego.	SK_K03
	K_04 Docenia znaczenie medycyny i psychologii dla kształtowania zachowań środowiska ludzi chorych.	SK_K02

Organizacja										
Forma zajęć	Wykład (W)	Ćwiczenia w grupach								
		A	K	L	S	P	E			
Liczba godzin	20		10							

Opis metod prowadzenia zajęć

Zajęcia odbywają się w formie stacjonarnej.

WYKŁAD: wykład interaktywny z prezentacją multimedialną

ĆWICZENIA: dyskusja, praca w grupach, projekty indywidualne/grupowe, burza mózgów, analiza przypadków, analiza filmów i nagrań.

Formy sprawdzania efektów uczenia się

	E – learning	Gry dydaktyczne	Ćwiczenia w szkole	Zajęcia terenowe	Praca laboratoryjna	Projekt indywidualny	Projekt grupowy	Udział w dyskusji	Referat	Praca pisemna (esej)	Egzamin ustny	Egzamin pisemny	Inne
W01						X	X	X				x	
W02						X	X	X				x	
W03						X	X	X		X		x	
W04						X	X	X		X		x	
W05								X				x	
U01								X					
U02								X					
U03								X					
K01								X					
K02								X					
K03								X					
K04								X		X			

Kryteria oceny	<p>ĆWICZENIA: wykonanie projektu indywidualnego/grupowego, aktywny udział w zajęciach, pisemna refleksja na temat wybranego filmu, obecność obowiązkowa (dopuszczalna nieobecności na jednym bloku zajęć).</p> <p>WYKŁAD: egzamin pisemny, zaliczenie od uzyskania określonej liczby punktów: 60% +1</p> <p>ZALICZENIE KURSU: uzyskanie z ćwiczeń i wykładów</p>
Uwagi	Przedmiot specjalnościowy (Psychologia kliniczna) na studiach jednolitych magisterskich, stacjonarnych, kierunek: Psychologia

Treści merytoryczne (wykaz tematów)

<p>Wykłady:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Ból przewlekły- ujęcie kliniczne i psychologiczne 2. Choroby nowotworowe i choroby kardiologiczne 3. Ginekologia i położnictwo. Chirurgia. 4. Choroby endokrynologiczne i choroby skóry 5. Choroby układu oddechowego 6. Dziecko/adolescent chory somatycznie 7. Opiekunowie osób chorych somatycznie 8. Śmierć- aspekty medyczne i psychologiczne. Syndrom demoralizacji. 9. Pomoc psychologiczna chorym somatycznie 10. Podsumowanie omawianej problematyki <p>Ćwiczenia:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Rola psychologa w leczeniu osób chorych somatycznie. Relacja psycholog – pacjent, psycholog – lekarz. Współpraca w zespole specjalistów. 2. Rozpoznawanie potrzeb pacjenta. Zachowania wobec choroby. Kompetencje i cechy psychologa pracującego z osobą chorą somatycznie. Formy interwencji i pomocy psychologicznej. 3. Psychologiczne problemy różnych chorób somatycznych (choroby kardiologiczne, pulmonologiczne, neurologiczne, nowotworowe, nefrologiczne, ginekologiczne). 4. Psychologiczne problemy choroby dziecka. 5. Pacjent chory terminalnie. Problematyka śmierci i umierania. Praca psychologa w hospicjum. Podsumowanie zajęć: pomoc psychologiczna osobom chorym somatycznie.

Wykaz literatury podstawowej

<ol style="list-style-type: none"> 1. Sokołowska, E., & Zabłocka-Żytka, L. (2016). <i>Pomoc psychologiczna chorym somatycznie. Wybrane zagadnienia</i>. Difin SA. 2. Chojnacka-Szawłowska, G. (2012). <i>Psychologiczne aspekty przewlekłych chorób somatycznych</i>. Vizja Press & IT. 3. Leppert, W., Majkowicz, M. (red.). (2018). <i>Ból przewlekły: ujęcie kliniczne i psychologiczne</i>. PZWL Wydawnictwo Lekarskie. 4. Jarema, M. (red.). 2021. <i>Zaburzenia psychiczne w schorzeniach somatycznych. Diagnozowanie i leczenie</i> PZWL. 5. Basińska, M. A. (2021). <i>Syndrom demoralizacji w zmaganiu się z chorobą</i>. Wydawnictwo UKW.
--

6. Bętkowska-Korpała, B., Gierowski, J.K. (red.). (2008). *Psychologia lekarska w leczeniu chorych somatycznie*. Wydawnictwo UJ. (wybrane fragmenty)

Wykaz literatury uzupełniającej

1. Heszen, I., Sęk, H. (red.). (2007). *Psychologia zdrowia*. Warszawa: PWN. (Wybrane rozdziały).
2. Kubler-Ross, E. (2002). *Rozmowy o śmierci i umieraniu*. Poznań: Media Rodzina.
3. Heszen-Niejodek, I. (red.). (1990). *Rola psychologa w diagnostyce i leczeniu chorób somatycznych*. Warszawa: PZWL.
4. de Walden-Gałuszko (2015). *Psychoonkologia w praktyce klinicznej*. PZWL.
5. Borren, I., Tambs, K., Gustavson, K., & Sundet, J. M. (2014). Psychological distress in spouses of somatically ill: longitudinal findings from The Nord-Trøndelag Health Study (HUNT). *Health and Quality of Life Outcomes*, 12(1), 1-11.
6. Apkarian, A. V., Baliki, M. N., & Geha, P. Y. (2009). Towards a theory of chronic pain. *Progress in neurobiology*, 87(2), 81-97.
7. Kelley, A. S., & Meier, D. E. (2010). Palliative care—a shifting paradigm. *New England Journal of Medicine*, 363(8), 781-782.
8. Herschbach, P., Keller, M., Knight, L., Brandl, T., Huber, B., Henrich, G., & Marten-Mittag, B. (2004). Psychological problems of cancer patients: a cancer distress screening with a cancer-specific questionnaire. *British journal of cancer*, 91(3), 504-511.
9. Liu, M. Y., Hu, D. Y., Jiang, R. H., Deng, J. G., & Yang, X. L. (2008). An analysis of psychological problems of patients in cardiology clinic. *Zhonghua nei ke za zhi*, 47(4), 277-279.
10. Feldman, M. A., Yardley, H. L., Bulan, A., & Kamboj, M. K. (2022). Role of Psychologists in Pediatric Endocrinology. *Pediatric Clinics*, 69(5), 905-916.

Bilans godzinowy zgodny z CNPS (Całkowity Nakład Pracy Studenta)

Ilość godzin w kontakcie z prowadzącymi	Wykład	20
	Konwersatorium (ćwiczenia, laboratorium itd.)	10
	Pozostałe godziny kontaktu studenta z prowadzącym	1
Ilość godzin pracy studenta bez kontaktu z prowadzącymi	Lektura w ramach przygotowania do zajęć	35
	Przygotowanie krótkiego projektu indywidualnego po zapoznaniu się z niezbędną literaturą przedmiotu	10
	Przygotowanie projektu lub prezentacji na podany temat (praca w grupie)	14
	Przygotowanie do egzaminu	35
Ogółem bilans czasu pracy		125
Ilość punktów ECTS w zależności od przyjętego przelicznika		5